

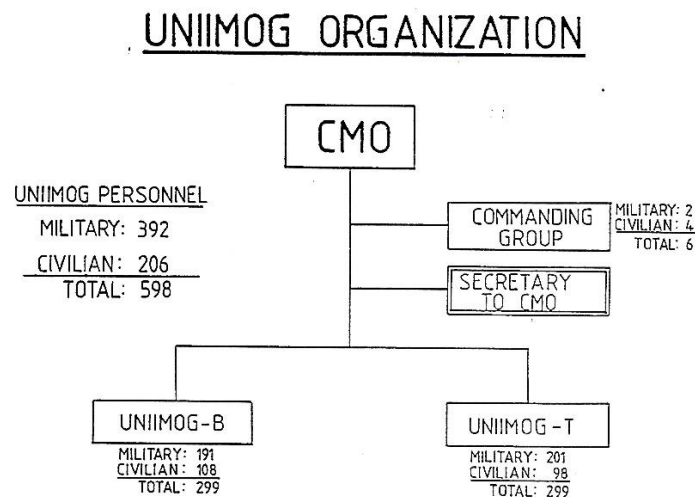
Lede over menneskeskabt destruktio

Forfatter: Oberstløjtnant uden for aktiv tjeneste Peer Høegh-Guldberg

Lidt overraskende blev jeg af forsvarskommandoen opfordret til at forrette tjeneste ved staben i delhovedkvarteret ved FN-observatørmissionen i Irak fra 1. august 1989.

Missionen var delt op i en irakisk og iransk del med hovedkvarter i Bagdad henholdsvis Teheran. Jeg tog imod tilbuddet og tiltrådte otte måneders tjeneste i Bagdad 7. august. Denne gang var der ingen mulighed for at medbringe familien, dertil var situationen i området for broget. Jeg havde besøg af min kone og datter lige før jul og af min søn i julen. Min kone kom endog til Bagdad i april, så vi kunne rejse hjem sammen.

Oplysninger om United Nations Iran Irak Military Observer Group (UNIIMOG):

Kompetenceområde

1. Etablere våbenstilstandslinier.
2. Observere parternes indvilligelse i at overholde våbenstilstanden til den til den internationalt anerkendte grænse.
3. Undersøge påståede brud på våbenstilstanden.
4. Modvirke ændringer til status quo.
5. Kontrollere tilbagetrækningen til den internationalt anerkendte grænse.
6. Overvåge den internationalt anerkendte grænse.

UNIIMOG

IRAQ

AÖSTRJA
BANGLADESH
CANADA
DENMARK
HUNGARY

INDONESIA
IRELAND
MALAYSIA
NORWAY

POLAND
SENEGAL
ZAMBIA

ARGENTINA
AUSTRALIA
CANADA
FINLAND
GHANA
INDIA
IRELAND
ITALY
KENYA
NEW ZEALAND
NIGERIA
SWEDEN
TURKEY
YUGOSLAVIA

IRAN

Mine øjeblikksbeskrivelser er skrevet inden for et døgn, efter de har fundet sted for 33 år siden.

Al fotografering var forbudt for observatørerne og medførte øjeblikkelig hjemsendelse ved opdagelse, derfor ingen fotos i tilslutning til beskrivelserne.

Udrejse og ankomst til Bagdad 6. august 1989.

"Den 6. august sad jeg tilbagelænet i flysædet, mæt efter et overdådigt måltid er det rimeligt at gøre status over en af de besynderligste dage i mit liv.

Det kneb gevaldigt med at få pakket i morges. Det var som alt var så uvirkeligt. Hvorfor skulle jeg egentlig forlade det dejlige hjem, som nu er skabt i Den Gamle Skole i Pederstrup? Målet er Bagdad i Irak, meget langt fra hjemmets lunende arne. Turen indtil Kastrup var da også præget af de få ord, en søgende trykken i hånd og den efterfølgende lange afsked i Kastrup. Et sidste vink til de kære og så ude af syne. Pludselig blev alt nærværende. "Hvad er der i tasken?" "Hvorfor har De to stykker håndbagage?"

Forklaringen blev accepteret. Derefter går turen ud til flyet. Første mål: Frankfurt. SAS-service gjort med et smil og professionalisme. Anretningen med tilhørende drinks fik en til at slappe af for første gang i dag. Nu måtte den afstukne rute følges. Landede planmæssigt - endda på minuttet i Frankfurt. Lufthavnen er stor. Fra afsnit B til A er en

lang vandring. Endnu et sikkerhedscheck, derefter frem mod finger A-16. Venlige smil ved skranken og en kontrol over computeren. Bagagen var indladet i flyet til Bagdad.

"Ventesalen" rummede en blandet skare af tyske forretningsfolk i en gruppe. Lidt hovne, krævende englændere i en anden mindre gruppe. Et par familier, hvor bedsteforældrene var de ældste, og de mindste af børnene kunne have oldeforældrene hjemme i det asiatiske hjemland. Flere enkeltrejsende, sandsynligvis irakere med megen håndbagage, både hvad angår kilo og antal. Mærkeligt nok ingen spørgsmål til min håndbagage denne gang.

Præcis på minuttet var Jumboen på vej ud mod startbanen, tysk præcision. Halvfyldt var flyet, så der var ingen sidekammerat til højre og venstre. Lufthansaservice ud over alle grænser. Grunddigt imødekommende og med et stort smil fra effektive, men ikke særligt kønne stewardesser. Traktementet er rigeligt med en overraskende god bourgogne til. Laks, oksemørbrad, ost og blåbærtærte. Det smagte himmelsk. Kaffe med den cognac, der for et øjeblik for en til at glemme bekymringen for, hvad morgendagen vil bringe. I mine ører klinger Mozarts violinkoncert nr. 3 i G-dur i en optagelse fra Salzburger Festivalen sidste år med Anne-Sophie Mutters vidunderlige fortolkning vel støttet af Württembergs kammerorkester under ledelse af Joerg Faerber. Rejseledsagerne gør ikke meget notits af sig. Til højre for mig snorker en afrikaveteran, bedømt til at være i slutningen af tresserne, iklædt safaridress. Sproget havde tidligere afsløret, at han var englænder, hvilket yderligere understreges af, at de ørkenstøvler på fødderne, er af fabrikatet Clarks. Hans forretninger synes dog ikke at gå alt for godt efter hans udseende at dømme. Et par sæder til højre for mig er placeret en Røde Kors- delegat fra Svejs. Midt i tyverne med syv måneders erfaring fra området. Hans tidligere "operationsområde" var Afghanistan. Han henvender sig på et tidligt tidspunkt for at få min vurdering af den militære situation i området. Svaret fra mig er givet på forhånd. Ingen anelse - heldigvis. Koncerten er forbi. Båndet vendes i Walkman 'én. Mozarts klaverkoncert nummer enogtyve i C-dur. Tilbagelænet med lukkede øjne vandrer tanken tilbage til Danmark. Tåsinge-andanten erindrer mig om Danmarks rige agre med de tordentunge skyer over, hvor igennem solens strålebundter fra tid til anden finder vej. Det er der, jeg har hjemme. Tankerne tvinges tilbage mod det, der venter, når vi lander om to timer den mørke nat. Ud, af vinduet anes en stjerneklar himmel med disse millioner af klare og mindre klare stjerner. Nedenunder. Langt nede anes få lys. Jeg ved kun, at vi lander kl. 23.40 og derfor må være et sted over Tyrkiet. Jeg ved ikke, hvorfor jeg bliver eftertænksom. Min elskede Lotte må jeg forlade i et antal måneder. Hvad vil morgendagen bringe? Hvad skal jeg egentlig i denne del af verden? Hvorfor lige mig? Svarene må følge. Turen fortsætter ud i natten, målet og opgaven er ukendte, hvad angår detaljerne. Båndet er løbet ud. Den 8. august går på hæld. Tærsklen mellem det kendte, allerede savnede og det ukendte, afventende er nået.

Vi er landet. På pladsen nedenfor stod en officer bærende FN-baretten. Da jeg nærmede mig ham synes den blå farve at afvige fra den vanlige. Den var mere blå, men FN- emblemet var der. Hans uniform synes at være polsk, hvilket godt kunne passe, da Polen bidrog med officerer til missionen. Jeg sagde på dansk, da vi udvekslede håndtryk: "Pænt af dig at komme for at byde mig velkommen". Hans korte svar på dansk var: "Det er så lidt". Jerntæppet var fortsat på plads ned gennem Europa. Der er for mig ingen tvivl om, at han kunne have bidt tungen af sig selv. Vi udvekslede ikke andre bemærkninger den dag.

Det er ikke nemt at blive accepteret af den iranske øvrighed. En lang proces - en oplevelse selv på denne tid af natten. Stil op i fire lange køer og vent indtil det passer øvrighedsper-

sonerne at begynde ekspeditionen ved de fire skranker, hver bemanded med to funktionærer. Papirgangen er lang og ganske uforståelig for den indrejsende. Afslutningsvis skal der ske en indtastning på computer. Da mine to fornavne ved hjælp af enfingersystemet var indtastet, opgav han at fortsætte. Et par tilsyneladende velmente stempler hen over et par sider i mit pas afsluttede handlingen, der nu havde godkendt mig som indrejst i Irak. Bagagens passage gennem tolden var et paradespil, som kun synes at have til formål at overbevise oberstløjtnanten om, at der var andre betydende personer i hans nærhed. Magen til skrankepaveri har jeg næppe før været udsat for. Den danske oberstløjtnant, som jeg skal afløse og som i uger har set frem til min ankomst, trykkede mig ivrigt i hånden, da jeg endelig kom ud i ankomsthallen. Han havde ventet en lille time.

Det gik derefter hurtigt i en airconditioneret minibus af japansk fabrikat mod hotellet i byens centrum. Der var masser af mennesker på de velbelyste gader. Der var heller ikke sparet på udsmykningen. Guirlander af kulørte pærer hang ned fra bygninger og lysmaster. Staten Irak fejrede årsdagen for sejren over naboen, Iran. Mærkeligt at ankomme netop på årsdagen for våbenhvilen mellem Iran og Irak. Dagen som receptionisten på hotellet kaldte årets lykkeligste dag. Man kan jo håbe, at der før eller senere bliver tale om en varig fred og dermed en overflødiggørelse af den missions arbejde, som jeg netop skal blive en del af.

Hotellet synes at være velfungerende. Min ankomst var ventet. De samme oplysninger, som jeg lige havde afgivet i lufthavnen, skulle nu af mig føres ned på papir i et indviklet spørgeskema.

Overraskelsen var stor ved morgengry, da jeg opdagede, at alle, der havde værelse på hotellets femte etage arbejdede ved United Nations Iraq Iran Military Observer Group (UNIIMOG). På etagen ovenover bor et utal af europæiske gæstearbejdere kommende hovedsagelig fra Østrig og Vesttyskland. Nogen af dem havde jeg set på flyet.

For at fuldende beskrivelsen af hotellets gæster og dets stab springer jeg frem til første aften i restauranten, hvor jeg i ensom majestæt indfandt mig ved ottetiden. Jeg var tilsyneladende den eneste observatør, der bor på hotellet netop nu. Det vrimgede med overhøflige tjenere. Uniformerne afslørede, at de også indgår i et hierarki. Det kunne ses af uniformeringen. De fine i sort og de yngste i kridhvite messe jakker. Da jeg tidligere på dagen havde spist et solidt måltid i hovedkvarterets kantine, valgte jeg ikke at kaste mig ud i en overdådig buffet - varmt, koldt og dessert. Jeg besluttede mig for Kebab(lammekød) og dertil en lokal eksport øl, der i øvrigt smagte fortrinligt. Ventetiden brugte jeg til at se mig omkring. Et lille udsnit af gæsterne var kuwaitere i lange, hvide kjortler og bare fødder i sandaler + det karakteristiske Arafathovedklæde dog helt i hvidt. Fore dem var alkohol et must, derfor var de kommet. Langt de fleste af bordene var optaget af de gæstearbejdere, der boede på hotellet. De kan ikke roses for selv den mest beskedne bordskik. De åd og drak højlydt, ivrigt pattende af halv- liters ølflasker. De har tilsyneladende pengene og dermed er de herrer i restauranten. Øvrige pænt klædte og dannet spisende gæster havde tilsyneladende affundet sig med tingenes tilstand.

Kort summeret et ganske spændende døgn til at starte med på det lange ottemåneders ophold i Irak”.

Velkomst.

Den første tjenestedag vil altid stå i min erindring. Uden for Chief Military Observers (chefens) kontor stod to mænd, da jeg nærmede mig for at melde mig hos chefen for den samlede observatørstyrke. En stor flot, hvidhåret jugoslavisk generalmajor bød mig

velkommen med ordene.” Hello Peer, nice to see you again and welcome on board. My English is better than last time we met and I am not consuming slivovitz in the same quantity I did when we both were young”. Forklaringen er, at chefen i 1966 var næstkommanderende ved et jugoslavisk kompagni placeret et stykke inde i Sinaiørkenen. Jeg var på eftermiddagsbesøg i forbindelse med et besøg ved den canadiske opklaringsbataljon. I parentes kan bemærkes, at generalmajoren i årene efter virkede som forbindelsesofficer mellem den jugoslaviske forbundshær og FN's igangværende fredsbevarende mission i Jugoslavien.

Den anden officer foran kontoret var en indisk brigadegeneral, der virkede som chef for delmissionen i Irak, altså min chef. Han kendte mig fra min tjeneste på den indiske side af FN-kontrollinjen i Kashmir. Generalen virkede dengang som brigademajor ansvarlig for støtten til den to mands betjente UN Field Station, der var tilknyttet det indiske divisionshovedkvarter. Han var på daværende tidspunkt en indædt modstander af FN's virke i Kashmirstriden. Vort samarbejde i Indien var derfor meget formelt. Forståeligt blev det et køligt goddag. Det varede ikke længe før, at jeg kom til at respektere hans loyalitet overfor FN og chefvirke langt ud over de grænser, en gennemsnitschef kan aftvinges. Han sparede ikke sig selv eller sine nærmeste medarbejdere. Takket være hans personlige indsats må den irakiske del af fællesmissionen betragtes som velfungerende set i relation til stillet opgave og tildelte midler.

Ved min første frokost i hovedkvarterets kantine delte jeg bord med en østrigsk oberstløjtnant, som i 1984 var major og chef for et østrigsk kompagni i et af brændpunkterne på Cypern. Nu skulle han blive en af mine nærmeste medarbejdere.

Murens Fald.

Jeg fik i hovedkvarteret ansvaret for planlægning og uddannelse. Opgaverne kunne sagtens gøre tjenestedagene lange og afvekslende, dertil kom, at jeg fik set hele den fjorten hundrede kilometer lange grænse mellem Irak og Iran fra det bjergrige Kurdistan i nord til sumpområderne og golkysten i syd. Jeg kom direkte fra et NATO-hovedkvarter til et hovedkvarter, hvor en polsk oberst og en ungarsk oberstløjtnant gjorde tjeneste i samme sektion som jeg. For os alle og ikke mindst for de daværende østlanderepræsentanter var det sene efterår 1989 og vinteren 1990 den fremadskridende demokratiseringsproces en fantastisk oplevelse at være vidne til.

Abraham, Sara og Lot

Ti dage efter min ankomst er jeg på vej mod syd ad hovedlandevejen. Der er ørken på begge sider af vejen. Vi gør holdt ved et Pepsi Cola-udsalgssted, et blikskur placeret under et par skyggefulde dadelpalmer ved vejsiden. Temperaturen i skyggen ligger lidt under de halvtreds grader. Indkøbet blev derfor hurtigt overstået. Flaskens indhold skulle nydes i den airconditioneret landcruiser af japansk fabrikat. Pludselig passerer Abraham, Sara, Lot og hans hustru over vejen og fortsætter ad et sandet spor ud i ørkenen mod sydøst. Jeg får tid til at konstatere, at min antagelse stemmer i alle detaljer. Abraham går foran, senet og grånet. I hans knortede hånd ligger tampen af det gedehårsreb, hvormed han leder førerdromedaren. Bag den kommer resten af hjorden - vel et hundrede dromedarer, duvende i en langsom pasgang, en forvirret flok fedthalefår med haler så tunge, at de var ved at slæbe i sandet, og langhårede geder med krumme horn. Små tålmodige æsler slæbte uden at kny på stammen af sammenrullede teltdug, hvis pæle var surret langs dyrets sider med godt en meter ragende forud og bagud som en bærestols løftestænger.

Andre æsler var læsset med køkkenudstyr, sodede lerkar, kaffekander af hamret kobber, Damascusmodel, og sække med dadler.

Kvinder og børn, som var blevet ømme i fødderne af den lange vandring over stenet ørken, sidder ovenpå oppakningen.

Sara troner som en dronning på ryggen af en dromedar, som Abraham trak. Hun sidder på skønne tæpper vævet af piger under de lange ophold, som gode græsgange havde muliggjort, hvor lejren havde stået længe. Hun er indhyllet i sorte fine slør. Guldringe glimter i solen fra hendes ankler og fra det håndled, som bliver synligt, fordi hun holder sløret tæt op foran ansigtet, da hun opdager os i bilen.

Stammens yngre kvinder lader hånt om sandflugt og sviende sol, lader slørene flagre og ler mod hyrderne med hvide tænder i solgarvede ansigter.

Deres overlæbe og hage er tatoveret med et sindrigt system af blå prikker. Fra deres ører dingler gyldne smykker. For kvindens hang til festligt tingeltangel kan ikke holdes nede, selvom patriarken forude er aldrig så florumvunden og asketisk og hele tiden taler højtideligt om Gud Herren og fædrenes synder i afgudstempler. Sur er han vel også, fordi herren har nægtet ham legitimt afkom i ægteskabet med Sara.

Hunde farer bjæffende efter lam, som forvilder sig bort fra den vandrende hjord.

Dromedarernes bløde trædepuder hvirvler lydløst det melfine støv op fra vejen. Kun hundenes glam og dromedarernes vrantne grynt giver billedet af det vandrende folks spagfærdige lyde.

Hørte man ikke dem, ville man let tro, at det er en karavane af spøgelser, der drager forbi ved højlys dag. Abraham og hans brodersøn Lot på vandring efter herrens bud fra Kaldæa til det forjættede land.

Ingen værdiger os et blik. Ingen kvinde rækker en snavset hånd frem for at tigge.

Kun nu, hvor hele flokken er draget forbi, vender den ranke kvinde, der går sidst i optoget, sig om og kikker nysgerrigt på os. Det var Lots hustru.

I det samme kommer en formation kampfly hvinende lavt over landet.

De forsvinder i et nu i horisonten og trækker en tråd mellem oldtid og fremtid, syr den sammen til den enhed, som de hellige lande er i dag, hvor man med et blik kan spænde over årtusinder - fra Abraham og hans folk over Josef og Maria med barnet på æslet med kurs mod Ægypten til nutidens airconditioneret bus med en ladning besøgende til Basra.

De vil passere Ur på vej dertil. Her har den ene halvdel af verden stået stille, medens den anden i de sidste hundrede år er sprunget to tusinde år frem i et eneste spring.

Beduinen lever i ørkenen i dag, som han gjorde det på Abrahams tid. Isak og Jacob ville kunne rejse sig fra deres gravkammer i Hebron og sætte sig til bords med en hvilken som helst stamme på vandring, og intet i stammens daglige liv ville forundre dem nævneværdigt.

De ville sætte pris på det usyrnede brød, der bages i format som tykke pandekager på varme sten efter samme opskrift, som Rachel og Rebekka kendte, og nymalket gedemælk, rørt med vilde biers honning, ville ikke være fremmed smag i deres mund. Kvinder væver teltdug og tæpper af fårets uld og gedernes sorte hår og mændene har de samme praktiske kostymer til værn mod sol og sandflugt som dengang. De eneste væsentligste ændringer i deres tilværelse gennem de sidste tusinde år er, at de lange lanser er blevet afløst af gamle rifler til forsvar mod vilde dyr, og at Muhammed og Koranen har afløst forfædrenes tro på symboler for sol og måne og andre idoler. Og desuden det meget væsentlige, at Abrahams, Isaks og Jakobs æt ikke mere lever som beduiner.

Den lille løsrevne flok fra Kaldæa, som på herrens befaling gav sig ud på vandringen for at søge det forjættede land, hvor de kunne dyrke deres eneste gud i fred, slog sig ned i det frugtbare Kanaan og fandt fred som agerdyrkere der. De antog fællesbetegnelsen Israelitter efter stamfaderen Jacob, som fik navnet ISRAEL, "Guds stridsmand", efter at han en nat igennem havde kæmpet mod et mystisk, overnaturligt væsen, som slog ham halt og derefter velsignede ham med det navn, der i dag - over tre tusinde år efter - er i stand til at vække stridsånd mellem mennesker af alle nationer.

Efterkommere af Ismail, trælkvinden Hagars illegitime søn med den gamle Abraham, som sammen med sin mor nådesløst blev drevet ud i ørkenen, efter at Sara var blevet med barn i sin høje alderdom, har nu overtaget rollen som omstrejfende nomader - for fra Ismail stammer i henhold til både Bibel og Koran det arabiske folk, som nu er deres halvbrødrer, israelitternes stejleste modstandere i den politiske kamp om fælles hjemstavn.

Året rundt driver beduinerne deres flokke af husdyr over sletter og sandørkener, over bjerge og floddale i de hellige lande.

De respekterer ingen grænser, har intet pas og er ikke opført på nogen mandtalslister. Frihed er deres religion mere end noget skrevet lovbud, stolthed deres fornemmeste karaktertræk, nøjsomhed deres adelsmærke.

De vandrer dybt ind i Saudi-Arabiens mennesketomme ødemarker, når det sparsomme græs står tættest der; og når årstiderne skifter, begiver de sig på vandring ind i Jordan, i Syrien eller her i Irak.

I dette som i de øvrige hellige lande tages det som en selvfølgelig afbrydelse af trafikken, at det femte århundrede før Kristi fødsel passerer forbi - med Abraham i spidsen for karavanen og Sara højt til vejrs på en hvid mehari.

Tilbagetrækningsplan.

Min sektionens hovedopgave var efter ordre fra FN's generalsekretær at udarbejde en tilbagetrækningsplan for de irakisk besatte områder langs grænsen. Denne plan skulle indgå i et nyt forhandlingsoplæg i New York. Min tjeneste i missionen blev derfor forlænget i to måneder til april 1990. I lighed med Cypern havde jeg i denne mission ansvaret for at orientere og rejse med undergeneralsekretæren, der hed Marrack Goulding. En ganske anden type end den, han afløste. Undergeneralsekretæren fik gennemgået den udarbejdede plan og besøgte de af planen berørte grænseområder. Det betød tre rejser for mig sammen med den besøgende. Nogle dage jeg vil mindes på grund af ganske specielle grunde. Rejsen blev gennemført i en irakisk helikopter, hvidmalet med FN på bug

og sider, ført af to meget grønne piloter. En helt usædvanlig dårlig vejrperiode, der gjorde flyvning interessant i et grænseområde, der på begge sider var bemanded med personel, der handler (skyder) før de spørger. Endelig den besøgendes personlighed, venlighed og forståelse for problemområderne i planen samt hans ivrighed efter at diskutere betydningen af FN's igangværende fredsbevarende missioner.

Oplevelser i den sydlige sektor

Heldigvis fik jeg ofte lejlighed til på grund af mit job at rejse ud til sektorerne. Irak er jo sammenlignet med Danmark et stort land. Små femten hundrede kilometer våbenstilstandslinie løbende fra Tyrkiet i nord til den persiske golf i syd.

Kort efter at jeg var ankommet til missionen, var jeg på min første rejse til den sydlige sektor. De første indtryk kan ofte være de stærkeste. Turen var præget af kontraster, en mængde indtryk naturligtvis og en lede over menneskeskabt destruktion. Mange gange kneb jeg mig selv i armen for at konstatere, om jeg var ved mine fulde fem. Så meningsløst rædselsfuldt og utilgiveligt var det at erkende resultaterne af menneskelig grusomhed. Vi ved alle, at første verdenskrig var et helvede for dem, der var tvunget til at deltage i de meningsløse nedslagninger, som den årelange skyttegravskrig medførte. Her gentog historien sig, ligeledes under ekstreme klimatiske betingelser, steghede somre og lange, våde vintre. Dette helvede varede i otte år. Havde den religiøse frelsthed ikke givet dem troen på, at det var Allahs bud, ville normalt fungerende menneskelige individer ikke kunne have overlevet psykisk dette meningsløse slagteri fra begge sider, der fandt sted omkring byen Basra og på halvøen syd herfor med den indtil for få måneder siden totalt udslettede by AL Faw.

Byen, der havde godt fyrretyve tusinde indbyggere før ødelæggelsen. I dag er scenen nøjagtig den samme som ved krigens slutning for femten måneder siden. Aktørerne er dog på nær et beskedent antal i forhold til i krigens sidste dage langs de to forsvarslinjer, trukket ud af området, hjemsendt eller sat til genopbygningsarbejde. Kampzonen, kilometer efter kilometer, vidner om, hvad der her gik for sig. Kraterne, kilometerlange pigtrådsspiraler, sønderskudte køretøjer af alle typer, ammunition såkaldte forsagere ligger sammen med et utal af skeletter overalt. Hvorfor rydder man ikke op? Titusinder af antipersonelminer, tilfældigt spredt ud over området, gør det næsten til en håbløs opgave at gå i gang med. Det golde understreges yderligere af de sønderskudte palmelunde, hvor de sodede ti-femten meter høje stammer står tilbage, som monumenter over dette meningsløse vanvid, der fik lov til at udfolde sig i årevis.

Den store kontrast oplevede jeg samme eftermiddag i en sen eftermiddagstime et hundrede kilometer sydligere, helt ude ved Golfen. Jeg besøgte stedet, der blot om et par måneder skal blive til en by med fyrre tusinde indbyggere. Stedet er det førømtalte AL Faw. Byen blev totalt jævnet med jorden af iranerne. Den 24. juni i år bestemte præsidenten, at den skulle genopbygges inden udgangen af oktober måned. Den skal fremstå som en moderne by indeholdende alt fra handelscenter, beboelsesejendomme og nødvendige offentlige bygninger. Målet er at skabe et sydligt placeret oliecenter omkring AL Faw. Selv de observatører, som kommer her dagligt på deres patruljeturne, kan ikke fatte dimensionerne af de forandringer, der sker fra dag til dag.

På mindre end to uger ryddede over tusinde stykker tungt ingeniørmateriel og et tilsvarende antal tunge lastbiler i døgndrift ruinhobene og skabte de første af områdets boulevarder og gader. Kloaksystemer og kabelnedlægning samt vejbelysning blev skabt samtidig. Da jeg besøgte byggepladsen var den som en myretue. Alskens materiel kørte på kryds og tværs, ganske givet efter en plan. Der var jordskrabere, asfaltlæggere, tromler,

rendegravere og frontlæssere af alle størrelser. Kraner og betonblandemaskiner. Ingeniører med beskyttelseshjælme og i titusindvis af arbejdere fra Ægypten og Bangladesh. En flåde af tunge lastbiler, der kørte ind og ud af området. Parkanlæg, der skabes fra dag til dag ved plantering af mere end hundrede fire-fem meter høje palmetræer og endelig de af irakerne helt nødvendige militære anlæg, rimeligt godt skjulte, der forsøges gjort permanente med det samme vel vidende, at de er i strid med våbenstilstandsaftalen. Iranerne er jo lige ovre på den anden side af den otte hundrede meter brede Shatt-El-Arab kanal.

I parentes skal oplyses, at den genopførte by inklusiv en ødselt udstyret moske blev officielt indviet i forbindelse med en gigantisk to dages fest i Faw og Baghdad 25. – 26. oktober samme år. Utroligt, men sandt.

Flyveturen tilbage til Baghdad næste formiddag førte mig over ørken, sumpområder, saltsøer og et langt større udlagt landbrugsområde, end jeg havde forventet, baseret på kunstig vanding via et net af maskingravede vandingskanaler og pumpesystemer. Der er særdeles god plads til den befolkning, der har valgt eller er tvunget til at bo her i den sydlige og centrale del af dette store land. Her skal jeg erindre om, at jeg "kun" har set landet mellem Tigris og Eufrat beliggende øst for Baghdad ned til Golfen. Vest for Eufrat finder man gigantiske gulte ørkenområder."

En måned før jeg skulle forlade missionen udnævntes chefen til divisionsgeneral for at kunne overtage den indiske division i samme område, hvor vi mødtes i foråret 1976. Det må forventes, at hans syn på FN's virke i området i dag må være mere nuanceret end dengang.

Generalens farvelbesøg ved de fem irakiske divisioner langs våbenstilstandslinien.

Generalen blev indbudt til et farvelbesøg ved de fem divisionshovedkvarterer langs grænsen ind til Iran. Han valgte at tage sin nytilgåede bangladeshiske stabschef og mig med på de fem besøg. Transporten blev gennemført i den UN registrerede irakiske helikopter. På vej ind i helikopteren forklarede generalen mig, at han fysisk var ved at forberede sig til gensynet med indisk madkultur, hvorfor han var vegetarianer indtil afrejsen til Indien ugen efter. Betydningen af denne oplysning kom jeg til at sande senere samme dag. Det var hundekoldt, vel et par grader over frysepunktet. I besøgene, der var ens programsat, indgik et måltid. Da der var flere deltagere ved disse lejligheder end messefaciliteterne kunne rumme blev frokosten afviklet stående omkring et stort bord. I den ene bordende var værten, divisionsgeneralen, med de tre gæster omkring sig. Jeg var placeret efter min chef. På grund af den lave temperatur i lokalet havde vi alle overtøjet på. Første ret var noget, der lignede tomatsuppe, men bestemt ikke var det. Der var lidt fårekød i. Det var i hvert for mig vanskeligt at indtage suppen stående iført uldfor og kampuniformsjakke. Der er langt fra spisebordet til munden. Til stor forundring tog jeg tallerkenen op til munden og undgik misfarvning af uniformen. Det smittede og stemningen blev lidt mere fri. Til hele måltidet blev der serveret valle, en noget aparte drik. Hovedretten var et antal får, som særligt udpegede blandt de deltagende irakiske officerer delte i passende stykker og fordelte på tallerknerne med knogler og det hele. Selv om fårene givet havde været forberedt det meste af formiddagen, var kødet som sålelæder, der krævede gode tænder. Nydelsen udeblev.

Måltidets højdepunkt var da to hjælpende ånder bar en træblok ind på et bord bag ved værten og overrakte ham en firkantet kødkøse. Han delte det på blokken anbragte fårehoved i to dele, anbragte de to øjne på to underkopper og skeede hjernen op på tre

andre underkopper. Han gav en underkop med et øje til min chef og til stabschefen og derefter en portion hjerne til de samme. Han beholdt selv en portion. Min chef smilede til mig og med en erindringsbemærkning om, hvad han havde forklaret mig i morges, endte begge underkopper ved min kuvert. Værten gav en ordre. To trompetere kom ind, blæste et kort signal og alle irakiske officerer begyndte at klappe forventningsfuldt. Gæsterne skulle spise de to øjne med en udleveret teske. Stabschefen var muslim og vidste, hvad der krævedes af ham. Jeg havde bare læst, hvad ceremonien krævede. Med synligt velbehag skulle øjet fortæres og efterfølges af tre tydelige ræb uden at øjet kom op igen. Jeg havde det ikke godt, men kom igennem det krævede. Efterfølgende greb værten sin underkop, hvilket var tegnet til at vi to andre skulle gøre det samme. Slubrende forsvandt hjernemassen i generalens mund, og vi gjorde ham kunststykket efter. Da vi indledte næste dags program huskede min chef mig på, hvad der givet ville ske i dag og de efterfølgende fire dage. Han fik ret og jeg led”

Peer Høegh-Guldberg